

Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser
Folketinget

27. april 2012

Foretræde for Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående
Uddannelser vedr. reform af læreruddannelsen

Danmarks Lærerforening ønsker foretræde for Udvalget for Forskning, Inno-
vation og Videregående Uddannelser den 29. maj 2012 vedr. Reform af lærer-
uddannelsen.

Begrundelsen er følgende:

Betydningen af lærernes uddannelse:

Regeringens udspil til ny læreruddannelse bærer præg af, at man ikke har ind-
draget den internationale viden der er på området, hvor der er et massivt fokus
på betydningen af lærernes uddannelse. Det er påvist gang på gang, at investe-
ring i lærernes grunduddannelse er den bedste investering i folkeskolen. På The
International Summit on the Teaching Profession i New York i marts måned,
med deltagelse af landene med de bedst præsterende uddannelsessystemer og
de dygtigste uddannelsesforskere, blev det gang på gang slået fast, at lærerud-
dannelsen er nøglen til en god grundskole. Finland, Singapore og Canada er alle
lande, der fremhæver deres professionsrettede læreruddannelse på kandi-
dat/masterniveau som en afgørende forklaring på en positiv udvikling af ele-
vernes kompetencer. Samtidig har en prestigefyldt og ambitiøs læreruddannelse
i de pågældende lande bevirket, at de dygtigste unge står i kø for at komme ind
på uddannelsen.

Hvordan investerer vi pengene bedst?

En professionsrettet læreruddannelse på kandidatniveau vil være en rigtig god
investering for de kommende generationer, en mulighed for at vi kan nå 95%
målsætningen og dermed også for den langsigtede holdbarhed i Danmarks
økonomi. Men også her og nu er der god økonomisk fornuft i at styrke uddan-
nelsen. I dag dropper 39% af de studerende ud af uddannelsen, og i løbet af de
første år efter uddannelsen vælger mange at forlade lærerfaget. Det er et stort
spild. Danmarks Lærerforening har lavet beregninger, der viser, at det nuvæ-
rende frafald på 39% koster samfundet 389 millioner kroner om året!
Beregningen viser endvidere, at en 5-årig læreruddannelse med et frafald på
10% (estimeret frafald i Finland) vil være billigere målt i studieårsværk end en
4-årig læreruddannelse med et frafald på 39%. I den 4-årige læreruddannelse
anvendes 11.953 studieårsværk på at uddanne 2.135 lærere. For at uddanne det

samme antal lærere i den 5-årige læreruddannelse anvendes 11.268 studieårsværk.

Vi skal have de dygtigste unge til at søge ind på læreruddannelsen, derfor skal læreruddannelsens prestige højnes. Men vi skal også skabe en uddannelse, der giver kommende lærere de bedste kvalifikationer – og det behøver altså ikke blive dyrere.

Deregulering:

Regeringsudspillet lægger op til en meget stor grad af deregulering af læreruddannelsen. Danmarks Lærerforening er enig i, at der er behov for at se på, om der er for høj grad af regulering på området, men foreningen har samtidig en udtalt bekymring for, at regeringens forslag vil resultere i en atomiseret læreruddannelse, hvor hvert uddannelsessted har sine profiler – med mere eller mindre relevans for folkeskolens fag – samt at det bliver nærmest umuligt for de studerende at skifte uddannelsessted i løbet af de fire år, de læser.

Opfindsomheden er ganske stor allerede inden for rammerne af den nuværende uddannelse. Fx kan man på læreruddannelsen i Nr. Nissum (VIA) læse til Outdoorlærer, en toning af den 4-årige læreruddannelse. Her uddannes man ifølge institutionens hjemmeside til i særlig grad at varetage børns læreprocesser uden for skolens mure. 3. studieår foregår i Sverige, hvor man dels har faget materiel design, dels har fjeldkursus mv. Fjeldkurset sigter mod lederskab, natur- og kulturvejledning.¹

Et andet eksempel: På læreruddannelsen i Silkeborg (VIA) kan man som lærerstuderende vælge en sportstrænerlinje. Uddannelsen er målrettet studerende, der har lyst til en karriere inden for skole- og foreningslivet, og man bliver bl.a. certificeret ungdomstræner i håndbold, fodbold eller gymnastik. På hjemmesiden lægges der ikke skjul på, at karrieremulighederne primært er uden for folkeskolen.²

Foreningen ser ikke nogen problemer i, at der udvikles nye uddannelser, der tilgodeser forskellige behov i samfundet, men det er problematisk, at det sker inden for rammerne af en læreruddannelse, hvis formål er at uddanne kvalificerede lærere til folkeskolen.

De tilbagemeldinger, vi får fra lærerstuderende, som har skiftet studie, bekræfter, at der er meget stor forskel på både kvantitet (undervisningstimer) og kvalitet de enkelte læreruddannelser imellem.

Regeringen taler varmt for mere fleksibilitet i uddannelsen, men den høje grad af deregulering risikerer at resultere i en række toninger af læreruddannelsen, som ikke er tilstrækkeligt målrettet folkeskolen, og at spænde ben for de studerendes mobilitet og dermed fleksibilitet.

¹ <http://www.viauc.dk/laerer/NrNissum/Documents/Outdoor/Dansk-Outdoor.pdf>

² <http://www.viauc.dk/laerer/silkeborg/omuddannelsen/sportstraenerlinjen/Sider/sportstraenerlinjen.aspx>

Processen:

Uddannelsesministeren har udtalt, at han regner med at have et forlig på plads inden sommerferien. En forhastet proces omkring en læreruddannelsesreform, der blot skubber rundt på timetallet inden for de nuværende rammer, vil betyde, at den nødvendige styrkelse af læreruddannelsen bliver skudt mindst 5 til 6 år ud i fremtiden. Det vil være uansvarligt i betragtning af de krav, som folkeskolen og lærerne skal kunne honorere.

Vi står pt med et overskud af nyuddannede lærere – det er nu, vi kan udvide læreruddannelsens længde, uden at skolerne kommer til at mangle lærere. Vi kan således bruge en uheldig situation til en positiv forandring. En læreruddannelse på kandidatniveau vil både højne kvaliteten af uddannelsen og af ansøgerfeltet.

Foreningen har ikke været inddraget i processen omkring udviklingen af regeringens udspil og vil meget gerne i dialog med Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser om, hvordan vi skaber kompetente lærere, der kan stå mål med de udfordringer, vi stiller til eleverne i det 21. århundrede.

Venlig hilsen

Anders Bondo Christensen
Formand for Danmarks Lærerforening